

It-Triq lejn id-Deciżjonijiet 1

Il-Kunsill tal-Malti twaqqaf fl-2005

«Il-Kunsill għandu wkoll jagħmel kull aġġornament li jkun meħtieġ fl-ortografija tal-Ilsien Malti u, minn żmien għal ieħor, skont il-ħtieġa, jistabbilixxi l-mod kif għandu jinkiteb il-kliem ġdid fil-Malti u l-kitba korretta ta' kliem u frażijiet li jidhru fil-Malti minn ilsna oħra.»

Mil-Liġijiet ta' Malta, Kap. 470,
Att dwar l-Ilsien Malti, 2004,
Taqsimha II 5(2)

- Il-Kunsill beda jħabrek biex isaħħaħ l-ortografija u jwaqqaf l-istandards meħtieġa fl-ilsien Malti
- Identifika l-akbar 3 problemi tal-ortografija:
 - 1. il-varjanti ortografiċi**
(pronunzja waħda – kitba differenti)
 - 2. il-kitba tal-kliem Ingliż fil-Malti**
(niktbuh la Maltija jew inħalluh kif inhu?)
 - 3. il-varjanti fonetiċi**
(pronunzji differenti – kitbiet differenti)

IL-VARJANTI ORTOGRAFIĊI

Membri tal-Kunsill, l-aktar fosthom is-Sur George Farrugia, bdew jiġbru l-varjanti kollha li sabu, bl-għajjnuna ta' tradutturi u għalliema.

Ingabru `l fuq minn 300 varjant ortografiku, u 1000 varjant fonetiku.

Il-konsultazzjoni tkompli...

Bosta tradutturi tal-UE għenu billi għaddew lill-Kunsill il-lista "personali" ta' varjanti li qed ittellfuhom f'xogħolhom.

Il-varjanti kollha tqiegħdu fuq is-sit elettroniku tal-Kunsill, biex kulhadd ikun jista' jiflihom u jagħti fehemtu fuqhom lill-Kunsill.

B'avviż fil-gazzetti, il-Kunsill talab lill-pubbliku jfisser l-opinjoni tiegħu. Kull min ta fehemtu rċieva twegiba mill-Kunsill.

12 ta' Dicembru 2006

- Il-Kunsill stieden lil għadd ta' tradutturi, għalliema, ġurnalisti u awturi biex jiktbu fehmiethom fuq il-varjanti ortografici.
- Wieġbu 35 persuna li fessru l-opinjoni tagħhom fi ktiba.

- **Agius Muscat Anton**
- **Aquilina Pawlu**
- **Azzopardi Carmel**
- **Bezzina Carmel**
- **Borg Albert**
- **Briffa Charles**
- **Cachia Carm C.**
- **Cachia Lawrenz**
- **Cassar Mario**
- **Coleiro Karl**
- **Degiorgio John**
- **Fabri Ray**
- **Farrugia George**
- **Farrugia Inguanez Simone**
- **Felice Pace Joe**
- **Fenech Victor**
- **Ferstl Maria**
- **Grima Kenneth**
- **Gruppetta Christopher**
- **Izzo Clarke Joseph**
- **Mifsud Immanuel**
- **Mifsud Bonnici Ugo**
- **Mifsud-Chircop Ġorġ**
- **Muscat David**
- **Portelli Terence**
- **Serracino-Inglott Mario**
- **Spagnol Michael**
- **Stolz Thomas**
- **Teuma Edmund**
- **Vanhove Martine**
- **Vella Alexandra**
- **Vella Charles**
- **Żahra Trevor**

**Dawn kollha taw fehmithom fi ktiba...
u tawna ħafna x'niflu u x'nixtarru...**

Il-ktibiet ġew ippubblikati kollha fi ktieb ta' 195 paġna li tqassam **b'xejn** lil kulhadd, imma sewa **ħafna** bħala dokument għad-diskussjoni

... u tqiegħdu wkoll fuq is-sit elettroniku biex kulħadd seta' jaqra l-opinjonijiet, jirreaġixxi għalihom u jifforma tiegħu.

Id-diskussjoni kompliet fl-20 ta' Jannar 2007
f'seminar ta' 180 ruħ fil-lukanda Victoria.

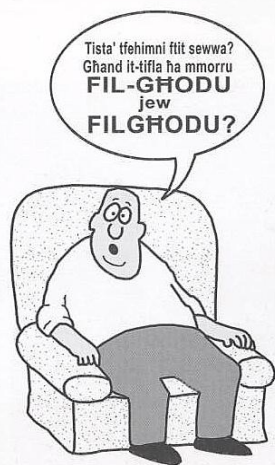

Il-**mistoqsija** fuq fomm kulhadd kienet din:

Il-programm

0830-0900	Reġistrazzjoni
0900-0910	Merħba mill-Ministru ta' l-Edukazzjoni, l-Onor. Dr Louis Galea
0910-0920	Introduzzjoni mill-President tal-Kunsill Nazzjonali ta' l-Ilsien Malti, il-Prof. Manwel Miġsud
	Prezentazzjoni A
0920-0945	Il-Prof. Albert Borg u Carmel Azzopardi jirrapportaw
0945-1020	Diskussjoni pubblika
1020-1050	Waqfa għall-kafè
	Prezentazzjoni B
1050-1115	George Farrugia u Mario Cassar jirrapportaw
1115-1150	Diskussjoni pubblika
1150-1250	Waqfa għall-ikel
	Prezentazzjoni Ċ
1250-1315	Dr Sarah Sammut u Dr Ray Fabri jirrapportaw
1315-1350	Diskussjoni pubblika
1350-1400	Konklużjoni mid-Direttur Eżekuttiv tal-Kunsill tal-Malti, Olvin Vella

desim, outback.com

is-Sibt, l-20 ta' Jannar 2007

mid-0900 sas-1400

The Victoria Hotel, Tas-Sliema

seminar fuq

il-varjanti ortografici

innaqqsu l-inċertezzi

1 2 3

Għas-seminar huwa mistieden kulhadd,
u l-aktar l-għalliema, l-eżaminaturi, il-kittieba,
il-qarrejja tal-provi, il-pubblikaturi, l-edituri,
il-gurnalisti u t-tradutturi

Il-Kunsill Nazzjonali
ta' l-Ilsien Malti

barra nett, barranett
beghedna, beghidna
bi hsiġi, bihsi bi
dak in-nhar, dak
dghufija, dghufija, dghufija
gerbu, gerbbu
gidien, gidjien
gods, gozz
gharkupptejh, gharkubbtejh

F'Lulju 2007 l-Kunsill Nazzjonali ħatar Kumitat immexxi mill-Prof. Albert Borg bi 11-il persuna esperta biex jifflu l-varjanti u jaslu għad-deċiżjonijiet meħtieġa.

Il-Kumitat għamel 30 laqgħa ta' madwar 3 sigħat il-waħda... xogħol ta' reqqa u taħbil il-moħħ biex jiżen il-fehmiet u jasal għal deċiżjonijiet ċari, ħfief u raġunati.

Il-membri tal-Kumitat kienu:

Prof. Albert Borg

Koordinatur

George Farrugia MA

Segretarju

David Agius Muscat MA

Dr Charles Briffa

Prof. Joseph. M. Brincat

Dr Ray Fabri

Prof. Manwel Mifsud

David Muscat BA, PGCE

Carmel Azzopardi MA

Joe Caruana MSc

Mag.phil. Maria Ferstl

Il-Kunsill **approva** d-Deciżjonijiet unaniment fil-laqgħat tat-12 u s-16 ta' Ġunju 2008.

Ġie deciż li jkun hemm perijodu ta' 3 snin li matulu l-varjanti mwarrba jibqgħu ttollerati u jitqiesu korretti.

Wara dan il-perijodu jibdew jitqiesu tajbin il-forom magħżula biss.

DEĊIŻJONIJET 1

tal-Kunsill Nazzjonali tal-Ilsien Malti
dwar il-Varjanti Ortografici

Dahla

Minn mindu twaqqaf madwar tliet snin ilu, il-Kunsill Nazzjonali tal-Ilsien Malti impenja ruhu li jhabrek biex isahhah il-kitba tal-Malti u fiha jinkludaw l-istandards mixtieqa. Għen lid-Dipartiment tal-Malti fl-Università biex jiġi organizzat b'suċċess kors għall-Qari tal-Provi, li minn hieġha klassi ġdida ta' nies minn kull qasam tal-hajja li tkissru fil-kitba Maltija u huma ikkwalifikati fiha. Maseb minn kull qasam tal-hajja li tkissru fil-kitba Maltija u huma ikkwalifikati fiha. Maseb ukoll biex jibda jistieden diskussjoni pubblika fuq l-aktar punti li qegħdin iretliu lil min jkteb bil-Malti u jfexxlu l-irvilupp armonjuż tiegħu. Skont il-pjan tal-Kunsill, dan għandu jsir permezz ta' konsultazzjoni wiesgħa fuq kull problema, li mbagħad issib il-qofol tagħha f'seminars nazzjonali, li minnhom sa issa saru tnejn. Wara dan, imbagħad, rasal il-fażi tad-deċiżjoni li tibhalla f'idejn l-aktar nies ikkwalifikati.

Id-dokument li għandek f'idejך huwa l-ewwel front ta' dan il-proċess demokratiku u fiha issib id-deċiżjonijiet uffiċjali dwar il-varjanti fl-ortografija. Il-varjanti ortografici jirriżultaw kull meta kelma li kulhadd jipponunzjaha l-istess ikollha aktar minn mod wieħed kif tiktibha. Dawn il-verżjonijiet differenti fil-kitba, li sa issa kienu kollha b'xi mod aċċettabbli, huma ta' rifikil mhux zġir għal min jkteb il-hafna bil-Malti, l-aktar għax il-biċċa l-kbira tal-kitba ssir bil-mezzijiet elettronici li jkollha minna konsistenza iktar rigoruża b'risq il-kumditia tar-riċerka. Dan il-ix-xogħol, fil-fatt, huwa c-wegħba tal-Kunsill għat-talba ta' bosta tradutturi, għaliema u ġurnalisti li xtaqu soluzzjoni għat-tfikkil tal-varjanti ortografici.

F'Lulju 2007 il-Kunsill Nazzjonali tal-Ilsien Malti hatar kumitat ta' esperti biex itemm ix-xogħol fuq il-varjanti ortografici li kien inbeda bil-konsultazzjoni wiesgħa ma' 35 ruh interessati u kompetenti fil-qasam, li baġtalna felmiethom

Il-Kunsill Nazzjonali tal-Ilsien Malti għandu jagħmel kull agġornament li jkun meħtieġ fl-ortografija tal-Ilsien Malti, u minn żmien għal lehor, skont il-hieġha, jistabbilixxi l-mod kif għandu jinkiteb il-kliem ġdid fil-Malti u l-kitba korretta ta' kliem u frażijiet li jidhru fil-Malti minn ilnsna oħra

Att dwar l-Ilsien Malti, Art. 5 (2)
Il-kitba ta' dan id-dokument qed isir skont id-deċiżjonijiet imbagħad id-dokument imbagħad.

Wara triq twila ta' konsultazzjoni, ħsieb u diskussjoni, wasalna għad-

Deciżjonijiet 1

li issa sabu posthom mal-istrumenti l-oħra tal-ortografija Maltija...

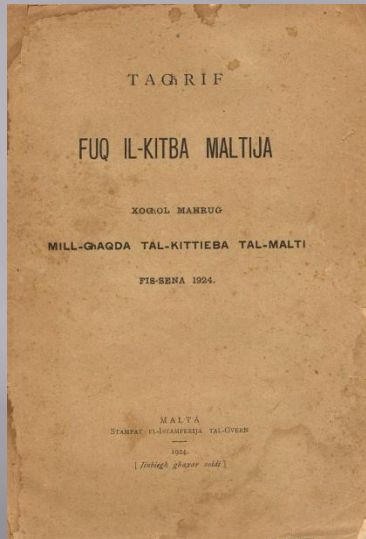
Ortografija 2008

Il-25 ta' Lulju 2008

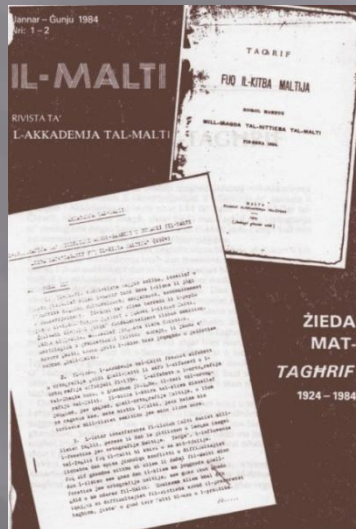
Id-Deciżjonijiet 1 saru uffiċjali
bil-pubblikazzjoni sħiħa tagħhom

fil- *Gazzetta tal-Gvern*

L-għodod tal-kitba tal-Malti 2008

1924
it-Taghrif

1984
iz-Zieda

1992
l-Aggornament

2008
id-Decizjonijiet 1

IL-KUNSIJL Nazzjonali tal-Ilsien Malti
id-Decizjonijiet tal-Varjanti Ortografiki

Lulju 2008

Il-Kunsill beda jxandar id-Deciżjonijiet 1
lill-pubbliku Malti...

fassal sensiela ta' laqgħat
ma' dawk li jħaddmu ħafna
l-Malti f'xogħolhom...

Programm sfiq ta' laqgħat mal-pubbliku:

- ▣ mal-ġurnalisti
- ▣ mal-pubblikaturi tal-kotba
- ▣ mal-kittieba tal-Malti
- ▣ mal-qarrejja tal-provi
- ▣ mal-ġħalliema tas-sekondarja
- ▣ mal-ġħalliema tal-primarja
- ▣ mal-pubbliku Malti
 - f'Malta
 - f'Għawdex
- ▣ mat-tradutturi tal-Unjoni Ewropea
 - fil-Lussemburgu
 - fi Brussell

U l-programm diġà beda ...

7-9 Lulju 2008 - *Inservice Course*
fl-Università ta' Malta
lil 160 għalliem tas-sekondarja

Il-Kunsill iħares 'il quddiem

it-12 ta' April 2008

innaqqsu l-inċertezzi

il-varjanti ortografici	1
il-kliem ta' nisel Inġliż fil-Malti	2
il-varjanti fonetici	3

 Il-Kunsill Nazzjonali ta' l-Ilsien Malti

F'April sar it-tieni seminar

- fuq il-kitba tal-kliem Inġliż fil-Malti

Komplu segwuna....

**Il-Kunsill Nazzjonali tal-Ilsien Malti
jizzi ħajr lil kull min għen b'xi mod
biex jitwettaq dan ix-xogħol
u jitnaqqsu l-inċertezzi
fil-kitba tal-ilsien
nazzjonali**